archive.today
webpage capture
Saved from https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/gun-je-kind-seksualiteit~b533f search
no other snapshots from this url
27 Mar 2025 14:51:13 UTC
All snapshots from host www.volkskrant.nl
Webpage Screenshot
share download .zip report bug or abuse Buy me a coffee

V+

Gun je kind seksualiteit

De woorden seks en kinderen in één zin leiden vaak tot ongemak. Maar jongens en meisjes kunnen best probleemloos genieten van seks. Wat volgens Asha ten Broeke ontbreekt: goede voorbeelden.

21 september 2013, 00:00

Bewaren Delen

Wijdbeens stond het peutermeisje boven het omhoog spuitende fonteintje. Ze wiebelde verrukt heen en weer totdat de straal precies op de goede plek terechtkwam. Toen kwam haar vader eraan, roepend dat ze meteen moest meekomen. Het meisje weigerde: 'Nee, papa. Dit is leuk!' Hij trok haar aan haar bovenarm mee, duidelijk van de kook: 'Dat mag je niet doen. Dat is slecht voor je plasser.'

Dat is natuurlijk niet waar. Kinderen zijn seksuele wezens. En veruit de meeste peuters en kleuters beleven, zonder negatieve gevolgen, met enige regelmaat plezier aan hun eigen geslachtsdelen. Wel waar: vaders en moeders worden daar bijzonder opgelaten van. Uit een recente enquête van het opvoedblad J/M bleek dat voor driekwart de confrontatie met een kind dat zichzelf aanraakt of masturbeert een van de ongemakkelijkste situaties is waarin ze als ouders terecht kunnen komen. Dus zeggen ouders vaak: doe dat maar niet, lieverd, of enkel als je alleen bent. Ze zeggen niet dat het inderdaad heel lekker kan zijn, dat gefriemel.

Zo wordt seksueel genot al op jonge leeftijd taboe. Van alle onderwerpen waar ouders hun kinderen over voorlichten komt seksueel plezier het minst aan bod, zo blijkt uit onderzoek. Bij kinderen van acht tot twaalf heeft slechts 35 procent van de ouders het erover. Dat percentage stijgt als de tieners ouder worden, maar

zelfs dan bespreekt ongeveer een op de drie ouders het helemaal niet.

Jammer, want de meeste ouders geven in onderzoek juist aan dat ze hun kinderen graag willen leren dat seks fijn is en dat je er zonder schaamte van mag genieten. Bovendien is het in een geseksualiseerde samenleving waarin de toon wordt gezet door videoclips als Blurred lines van Robin Thicke en de pimps en bitches op MTV helemaal niet zo'n gek idee als kinderen al van jongs af aan kennis opdoen over wat zij zelf prettig vinden aan hun eigen lichaam.

Het genotstaboe zit daarbij in de weg. 'Ouders willen eigenlijk niet weten wat hun kind doet. Natuurlijk leren ze hun kind over grenzen en dat ze nooit iets moeten doen wat ze niet willen. Maar over seksueel plezier denken ze vaak: dat ontdekken ze zelf wel', zegt psycholoog Hanneke de Graaf. Zij doet bij seksualiteitskenniscentrum Rutgers WPF onderzoek naar seksuele ontwikkeling, ook van jonge kinderen. 'De meeste studies naar kinderen en seksualiteit gaan over misbruik. Over de leuke kant is veel minder bekend.'

Uit het schaarse onderzoek dat is gedaan, kunnen we een paar dingen opmaken. Zoals: er is geen bewijs voor het idee dat jongens en meisjes die al jong van de hoed en de rand weten, vroegtijdig aan seks beginnen. Ouders hoeven dus niet bang te zijn dat ze met voorlichting over de seksuele geneugten des levens hun kind aanzetten tot gedrag waar hij of zij nog niet klaar voor is.

Nog iets: het is volkomen normaal dat kinderen voor de puberteit op seksgebied al van alles meemaken. Zo heeft tweederde van de kinderen onder de twaalf seksuele ervaring, meestal in de vorm van zoenen, knuffelen, praten over seks, samen porno kijken of een ander kind hun geslachtsdelen laten zien. Uit een Amerikaanse studie blijkt dat ruim zes op de tien pre-pubers gevoelens heeft van seksuele opwinding. 20 tot 40 procent van de volwassenen herinnert zich dat ze al masturbeerden voordat hun puberteit begon. Van deze vroege zelfbevredigers beginnen de jongens gemiddeld rond hun tiende en de meiden rond hun achtste. De voornaamste redenen om hier zo bijtijds mee te beginnen: nieuwsgierigheid en seksueel genot.

Dit past maar heel moeizaam bij het beeld dat we hebben van kinderen. 'In onze cultuur gelden kinderen als seksueel onschuldig', vertelt De Graaf. Of beter gezegd: totdat in de puberteit het lichaam begint te veranderen, zien we kinderen als aseksueel. Onterecht dus, maar ook wel begrijpelijk. Want na de kleutertijd gaat de seksuele ontwikkeling van kinderen voor het leeuwendeel ondergronds. Grotere kinderen voelen de gêne van hun ouders goed genoeg aan om hun seksualiteit voortaan aan het oog van paps en mams te onttrekken. Op zich niet erg, want dat seks privé is, moeten ze ook leren. Maar het is jammer dat dit door schaamte moet, omdat volwassenen slecht kunnen omgaan met het idee dat kinderen niet zo onschuldig zijn als we denken.

Pedofilie

Accepteren dat kinderen een seksuele kant hebben, speelt volgens sommigen bovendien pedofielen in de kaart. Een veelgebruikt argument om pedoseks te rechtvaardigen is immers: als kinderen seksueel genot voelen, waarom zou het dan verkeerd zijn om met ze te vrijen? Op de inmiddels uit de lucht gehaalde website van Vereniging Martijn stonden ter illustratie van dit punt herinneringen van mensen die als kind een hele aangename erotische relatie hadden met een volwassene. 'Hij nam me mee naar zijn zolder waar hij me op schoot nam en het tot seksueel contact kwam. Ik vond dit erg prettig en fijn', stond er bijvoorbeeld geciteerd.

In de Verenigde Staten leidde acceptatie van kinderseksualiteit twee jaar geleden tot een flinke rel. Conservatieven raakten danig van de kook toen een overheidswebsite goedkeurend linkte naar een onlinevoorlichtingsplatform dat kinderen als 'seksuele wezens' omschreef. Peter Spriggs van de christelijke lobbygroep Family Research Council noemde het in de Amerikaanse media 'potentieel gevaarlijk om kinderen voor de puberteit als seksuele wezen te behandelen.' Want dat is volgens hem 'het filosofische fundament onder pedofilie.'

Die redenering klopt niet. Want het feit dat kinderen seksuele wezens zijn, die opwinding kunnen voelen en soms masturberen, betekent niet dat ze seks beleven op dezelfde manier als een

volwassene. De Graaf: 'Volwassenen kijken vaak naar kinderseksualiteit door een volwassen bril. Zij denken dat het over lust en begeerte gaat. Maar voor kinderen betekent het iets heel anders. Het gaat veel meer over het ontdekken van jezelf en je eigen lichaam.' Ze voegt eraan toe: 'Er zijn bijzonder weinig aanwijzingen dat kinderen opgewonden raken van volwassen mannen.'

De angst om misbruik in de hand te werken of de onschuld van kinderen te bederven is zo groot dat de neiging ontstaat om seks helemaal bij kinderen weg te houden. Afgelopen juli stelde de Britse premier David Cameron, en in zijn kielzog onze eigen ChristenUnie, voor om op alle computers standaard een pornofilter in te stellen. Wie toch stoute filmpjes wil kijken moet zich speciaal aanmelden om van dat filter af te komen. Deze pornocensuur rechtvaardigden Cameron en de ChristenUnie met een beroep op de onschuldige kinderen: die moeten worden beschermd tegen deze onkuisheden. Uit het onderzoek van J/M blijkt trouwens dat bijna twee op de drie ouders al zelf maatregelen treft om te voorkomen dat hun kinderen porno tegenkomen.

En dat terwijl nieuwsgierigheid naar porno volgens experts een volkomen normale stap is in de seksuele ontwikkeling van moderne tieners. Volgens Nederlands onderzoek kijkt 71 procent van de jongens en 40 procent van de meiden tussen de 13 en 18 jaar op internet naar porno. En met de schadelijke gevolgen waar Cameron en ChristenUnie zich op beroepen valt het, onheilstijdingen ten spijt, wel mee. Tieners die regelmatig een seksfilmpje kijken raken daar niet seksueel verknipt van. Dat komt vooral doordat het effect van porno niet erg groot is. Zoals mediaprofessor Jochen Peter van de Universiteit van Amsterdam het in een eerder interview samenvatte: 'Internetporno heeft wel een beetje invloed, maar er is geen bewijs voor een enorme aardverschuiving.'

Legopoppetjes

Dat wil nog niet zeggen dat mainstream porno het allerbeste seksuele voorbeeld is. Tieners zonder ervaring kunnen onzeker worden van het bekijken van de perfecte-in-duizend-standjes-en-alle-gaten-

seks, zo blijkt uit onderzoek. En erg vrouwvriendelijk is het

doorgaans ook niet, wat volgens sommige studies leidt tot wat meer seksisme onder jongens. Zonder te beweren dat de Nederlandse jeugd bestaat uit vrouwenhaters zonder zelfvertrouwen: het is niet ideaal als porno voor tieners op seksgebied de voornaamste inspiratiebron is.

Een pornoverbod is echter draconisch, en een gevecht tegen de bierkaai bovendien. Want seks is verder overal: op televisie, in computerspelletjes, op internet, in tijdschriften. Er zijn tegenwoordig zelfs legopoppetjes met kleine borstjes, smurfin maakte een modereportage in sensuele rode laklaarzen en My Little Pony's staan niet meer gewoon als een paard in de wei maar strekken in plaats daarvan wulps hun lange benen uit terwijl ze lonken met hun lange wimpers.

Het resultaat is dat kinderen en pubers in een rare wereld opgroeien, waarin er van jongs af aan van alles sexy is, maar zij zelf niet als seksueel wezen erkend worden. Waarin uitdagend de norm is, maar seksueel genieten of ontdekken wat je lekker vindt taboe. Waarin allerlei vormen van onrealistische seks - porno, of droogneuken in geile videoclips - beschikbaar zijn, maar echte, lekkere huis-, tuin- en keukenseks onbesproken blijft.

De tienerboekenschrijfster Malorie Blackman (in Groot-Brittannië erg bekend door haar prijswinnende Noughts and Crosses-serie) wil daar verandering in brengen. In een spraakmakend interview dat ze afgelopen juni gaf aan de Britse krant The Telegraph vertelde ze hoe ze graag zou zien dat er in tienerboeken meer seks zou komen, juist zodat porno en co niet meer als hoofdinspiratiebron gelden. Laten we echte seks inbedden in fictie, stelt ze voor. Want: 'We hebben niet alleen seksuele voorlichting nodig, maar ook boeken die aandacht besteden aan relaties en je eerste keer.' Geen gek idee, want de meeste pubers zitten niet te wachten op de voorlichtingspraat van hun ouders. Dan zijn zij degenen die zich ongemakkelijk voelen. Bekijk het maar met je seksuele genot.

Harry Potter

Populaire young adult-boeken als de Twilight-serie of de Hunger Games-trilogie, daarentegen, gaan als warme broodjes over de toonbank. Enig verbeterpuntje is volgens Blackman - en meer van

haar collega's - dus dat ze vrijwel volkomen seksloos zijn. Er wordt wel gekust, soms zelfs gestreeld, maar op het moment dat je zou verwachten dat de minnaars ter zake komen, gaan de hoofdpersonen wat anders doen of wordt de daad verdoezeld in geschreven soft-focus. Expliciet gevoosd wordt er nimmer.

Een gemiste kans, want als de verliefde hoofdpersonen wat vaker in vijftig-tinten-grijs-achtig detail zouden vrijen, zou dat pubers veel kunnen leren over lekkere seks. En voor de iets jongere tieners: zouden zij eronder lijden als Hermelien in één van de Harry Potter-boeken niet alleen gepassioneerd gekust zou worden, maar ook teder gevingerd?

Hanneke de Graaf hoopt samen met een paar collega's een project te starten dat mooie porno beschikbaar maakt voor pubers. 'Met mensen die echt genieten. Die naar elkaar kijken, gelijkwaardig zijn en elkaar respecteren. Beter dan porno bij pubers weghouden kun je als ouder zeggen: als je dan porno wilt kijken, kijk dan hiernaar.'

Want hoe ongemakkelijk het volwassenen ook maakt: kinderen zijn seksuele wezens. Laten we tieners een rijkere seksuele wereld gunnen. En jonge kinderen op laten groeien met minder schaamte en taboes. Laat ze lekker met hun waterstraaltjes.

ASHA TEN BROEKE

IS WETENSCHAPSJOURNALIST EN COLUMNIST

.

Een strip met seks

Practice what you preach. Dus vroeg Vonk aan auteur Asha ten Broeke om een verhaaltje voor kinderen te verzinnen waar liefdevolle seks in voorkomt zoals zij dat graag ziet. Samen met tekenaar Jules Calis maakte zij deze strip.

Seksleven van pubers

Malorie Blackman kreeg voor haar oproep voor seks in jeugdboeken bijval van collega-auteur Melvin Burgess. In zijn boek Doing It uit 2003 beschreef hij het seksleven van de jongens Dino, Jon en Ben.

Help ons door uw ervaring te delen: Feedback geven

Wilt u belangrijke informatie delen met de Volkskrant?

Tip hier onze journalisten

Algemeen
Contact met de redactie
Contact met de klantenservice
Privacystatement
Abonnementsvoorwaarden
Gebruiksvoorwaarden
Cookiebeleid

Service
Klantenservice
Bezorgklacht indienen
Bezorging pauzeren
Bezorging wijzigen
(Bezorg)adres wijzigen
Adverteren

Meer de Volkskrant
Over ons
Abonneren
Nieuwsbrieven
Krant
Webwinkel
Puzzels

Navigeer
Columnisten
Recensies
De Volkskeuken
Archief

Privacy-instellingen
Auteursrecht
Colofon

Losse verkoop

RSS-feeds
Facebook
Twitter
Android apps
iOS apps

Op alle verhalen van de Volkskrant rust uiteraard copyright.
Wil je tekst overnemen of een video(fragment), foto of illustratie gebruiken, mail dan naar copyright@volkskrant.nl.

De Volkskrant is onderdeel van DPG Media.

KvK Nummer: 34172906 | BTW Nummer: NL810828662B01
© 2025 DPG Media B.V. Alle rechten voorbehouden